

Vers 1. Samuel is verdrietig over Saul. De koning van Israël was immers zijn eigen weg gegaan en de HEERE had hem verworpen. Maar terwijl Samuel nog rouwt over de weg van Saul, is de HEERE al bezig met het volk Israël en met de opvolging van Saul. De Heere God roept de profeet op om een hoorn met olie te pakken want Samuel moet iemand gaan zalven. In hoofdstuk 10 lezen we dat Samuel met een oliekruike Saul tot koning had gezalfd, nu zal hij een hoorn gebruiken. De HEERE zendt Samuel naar Bethlehem maar vertelt niet wie er tot koning gezalfd moet worden.

Vers 2, 3. Het is natuurlijk een gevaarlijke opdracht voor Samuel want wat zal Saul ervan vinden als er een ander tot koning gezalfd zal worden? Wellicht zal hij het proberen te verhinderen door Samuel te doden. De Heere zegt dat Samuel een kalf mee moet nemen om een offer te brengen. We kunnen denken aan een offer waaruit de verbondenheid tussen de Heere en het volk centraal staat, het is geen offer dat gedaan wordt omdat de inwoners van Bethlehem iets verkeers hebben gedaan. Samuel zal Isaï uitnodigen voor het offer.

Vers 4. In vers 4 zien we wat geloof is. Want de situatie is niet zonder gevaar en Samuel weet niet eens wie hij zal zalven, maar hij gaat wel naar Bethlehem toe. Hij weet op dat moment nog niet wie er tot koning moet worden gezalfd en hij weet niet hoe hij de juiste zal kiezen, maar hij vertrouwt de Heere.

De oudsten van de stad zien de profeet en ze schrikken enorm. Het is een niet verwacht bezoek van Samuel en wellicht zijn ze bang dat er iets verkeerd is en dat de profeet komt om een zonde aan te wijzen. Daarom vragen ze of Samuel met vrede komt.

Vers 5. Samuel wenst hen vrede toe en zegt dat ze zich moeten voorbereiden op het offer. Een offer voor God kan iemand niet zomaar brengen. De zondaar moest gereinigd worden: hij moest zichzelf en zijn kleding wassen en zich zo voorbereiden op de ontmoeting met de Heere.

We lezen verder niets meer over de mannen van Bethlehem en ook niet over het offer. De aandacht gaat namelijk uit naar de familie van Isaï en wat daar gebeurt.

Vers 6. De geschiedenis wordt heel snel verteld want ineens zijn we in het gezin van Isaï en zien we de oudste zoon van Isaï: Eliab. Samuel verwacht dat dit de toekomstige koning is om te zalven. De zalving is het symbool dat iemand aan de Heere toebehoort om een roeping te vervullen en het duidt op de Heere die alles geeft wat de gezalfde nodig heeft om de roeping te vervullen. Samuel ziet Eliab al als de gezalfde.

Vers 7. Toch is Eliab het niet. Ondanks zijn verschijning heeft de Heere hem verworpen. Dit woord “verwerpen” is hetzelfde als bij Saul die verworpen is, toch duidt het hier niet op de algehele verwerping van Eliab, maar het staat in het teken dat niet hij maar een ander koning wordt. Vers 7 laat zien waar God op let. De Heere kijkt verder dan de lengte en kracht van een mens. Hij ziet wat er in het hart leeft. Bij het hart hebben we te denken aan de kern van het bestaan van een mens dat invloed heeft op de totale mens. Het hart is niet hetzelfde als het gevoel, maar het duidt op de existentie van een mens. Het hart is het wezen van de mens waarmee iemand de Heere dient en vanuit het hart wordt ook al het andere in het leven bepaald. Zoals we geboren worden is ons hart en dus ons hele bestaan tegen God (zie Gen. 6: 5) maar de Heilige Geest wil ons een nieuw hart dat naar de Heere uitgaat geven (Joh. 3).

Vers 8, 9, 10. Ook de twee zonen die volgen zijn het niet want Abinadab en Samma worden ook niet gekozen. En zo gaat het verder tot alle zonen van Isaï aanwezig zijn en niet een wordt gezalfd.

Vers 11. Blijkbaar heeft de Heere aan Samuel laten merken dat deze zonen van Isaï niet de nieuwe koning zijn en daarom vraagt hij of er nog een zoon is. En inderdaad: er is nog een zoon. Hij is bij de schapen. Het is de jongste die in I Samuel 17: 28 nog niet als volwassen wordt aangezien. Terwijl zijn broers bij Samuel zijn is hij nog bij de schapen en I Samuel 17: 36 laat zien dat hij daar de Heere heeft leren kennen. Hij vertelt in dat hoofdstuk namelijk dat hij op de schapen lette en dat de Heere hem de kracht gaf om een

beer en leeuw te verslaan. Wat er in het hart van de jongste van Isaï leeft, zien we in de geschiedenis met Goliath. In het hart van deze jongeman leeft het vertrouwen op de Heere en de eer tot de Heere.

Vers 12. De jongste van Isaï wordt geroepen. Hij is rossig (net als Ezaü) en heeft mooie / heldere ogen en hij is een knappe verschijning. En direct geeft de Heere aan Samuel de opdracht deze jongen te zalven.

Vers 13. Samuel gehoorzaamt en neemt de hoorn waar olie in zit en giet het uit over deze jongen man. Dan pas, in vers 13, horen we wie het is: David. Zijn naam was nog niet eerder genoemd in deze geschiedenis. David wordt gezalfd tot koning. Hij is de gezalfde des Heeren. De zalving van David is een kantelpunt in de geschiedenis van Israël. Vanaf dat moment zal er tot de ballingschap steeds iemand uit het nageslacht van David op de troon zitten. Het zal deze David zijn die Jeruzalem tot hoofdstad verheft en de ark van het verbond daar zal brengen. En uit deze gezalfde David zal in Bethleem de Gezalfde, Christus voortkomen. We zien hier niet alleen een kantelpunt in de geschiedenis van Israël, maar ook van de wereldgeschiedenis.

David wordt gezalfd en direct komt de Geest van de Heere in hem werken. Bij de Geest van de HEERE denken we aan de Heilige Geest die met Pinksteren is uitgestort. In het Oude Testament lezen we soms dat de Heilige Geest in iemand werkte (zoals bij Simson). In de geschiedenissen van Saul en David valt op dat de Geest van de Heere ook werkte bij Saul, maar direct na dit vers staat dat er wat anders gebeurt.

Net na de zalving van Saul was de Geest van de HEERE wel op hem gekomen en was hij er vol van geweest, maar nu is Saul bij de Heere vandaan gegaan en leeft hij zonder de Heere. Nu David is gezalfd lezen we dat de Geest van de HEERE op David rust en vers 14 laat zien dat een andere geest in Saul komt. Vers 14 spreekt van een boze geest en vers 23 spreekt van de boze geest. Soms wordt deze geest de boze geest genoemd (I Sam. 16: 14) en soms de 'geest, de kwade' en soms de "geest van de HEERE, de kwade". We kunnen denken aan de Heere die macht heeft over alles en dat een geest in Saul komt die niet het goede geeft maar omdat Saul ongehoorzaam is het kwade meebrengt. Aangrijpend is het te merken dat iemand die de Heere verlaat steeds verder van Hem vandaan gevoerd wordt (zie ook Mattheus 12: 45).

Gespreksvragen:

1. Waarom kijkt God naar het hart en niet alleen naar de buitenkant? Verontrust dat of troost het?
2. De Heere ziet het hart aan. Telt de buitenkant dan niet meer?
3. Samuel moet de jongste kiezen tot koning. De Heere kiest vaker iemand van wie we het niet verwacht hadden. Kunt u enkele voorbeelden noemen? Wat zegt dat ons?
4. Wat betekent het voor Davids toekomst dat hij vanaf nu een gezalfde is?
5. Wat merken we van de boze geest(en) om ons heen of dichtbij?

Gebedspunten:

1. We bidden dat onze godsdienst niet alleen van de buitenkant is, maar ook in ons hart leeft.
2. We bidden dat de schijnheiligheid zal verdwijnen en het levende geloof overblijft.
3. We vragen of de Heere nabij is als we veel last hebben van aanvallen van de boze.